

ΩΔΗ ΣΤΗ ΜΥΡΤΟΥΛΑ (*)

Τοῦ Ψυχάρη, τοῦ δημιουργοῦ τῆς

Στοῦ Βόσπορου τὸ θεῖο πριγγηπόνησο
 πού εἶναι τῆς ἴδιας Φύσης ἢ κιθάρα,
 σὰν ἓνα θρησκο λούλουδο ξεφύτρωσες,
 σὰν ἦχος ὀρφικὸς καὶ σὰ λαχτάρα.

Στὸ ἔρημικό, παράμερο περβόλι σου
 ἔζησες μόνη κι ὀρφανὴ παιδούλα,
 ὡς πὺν τὴν ὀμορφιά σου ὁ ἔρωτογέννητος
 ξάνοιξε καὶ λιμπίστηκε, Μυρτούλα.

Μὰ εἶτανε θυμιατήρι Ἐσὲ ἢ καρδούλα σου
 κ' εἶταν τὸ στήθος σου ἓνα εἰκονοστάσι,
 πὺν τῆς ἀγάπης τὴ φωτιά καρτέραγε
 σὰν τὸ λιβάνι νὰ καεῖ καὶ νὰ εὐωδιάσει.

Καὶ κήκες ἀπὸ τὴ φλόγα τοῦ Ἐρωτα
 καὶ στῆς Ἀγάπης τὸ βωμό, Μυρτούλα
 κ' ἔγινες ἓνας θρύλος καὶ μιὰ πασκαλιά,
 ἔγινες Μοῦσα Ρωμιοπούλα.

Καὶ πέταξες μὲ τὰ φτερά σου τ' αὔλα....
 χάραξες ἓναν κύκλο φωτισμένο,
 καὶ σ' ἔν' ἀπὸ τὰ Ἐφτάνησα στομάτησες
 πὺν εἶν' ἀπὸ μιὰ ἀδερφή σου δοξασμένο.

Φαντασματένια, ἀγνή καὶ μεγαλόβουλη,
 σὰν ἔμπνοή τοῦ Ἴόνιου καὶ σὰν αὔρα,
 ἀπὸ τῆς Μαδουρῆς τὰ ἦρεμα μνήματα
 βγαίνεις, ξεχύνεσαι στὴν Ἁγία-Μαύρα,

τὶς νύχτες μὲ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ
 πὺν ἀκινητοῦν τὰ πάντα μὲς στὴν Πλάση,
 καὶ προσκαλεῖς τὸν ποιητὴ σου ἀπόμερα
 σὲ λόφο μαγικό, σὲ ἀκροθαλάσσι,

νὰ ρεῖ, τὸ ἀπέθαντό σου κήρυγμα
 ν' ἀκούσει τῆς Ἀγάπης καὶ τὸ Θεῖο,
 Μυρτούλα, πὺν κηρύχνεις ἀναγνώθοντας
 μὲς στὸ ἀνοιχτὸ τῆς Φύσης τὸ βιβλίο.

Ἀγάπη τῆς Ἀγάπης καὶ τῆς Ὀμορφιάς
 κι Ἀγάπη Ἐσὺ τῆς Ρωμιοσύνης,
 στὸ στεῖρο αὐτὸν αἰῶνα, τῶν Ἰδανικῶν
 φύσα τὴν αὔρα καὶ τῆς Καλοσύνης.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΣΚΙΠΗΣ

(*) Ἡρωῖνα τῶν «*Δυὸ ἀδερφίων*» τοῦ Ψυχάρη.

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ

ΓΙΑ ΤΟ "ΓΥΡΟ ΤΩΝ ΩΡΩΝ,, ΤΟΥ
ΣΩΤΗΡΗ ΣΚΙΠΗ

Ἀθήνα 20 τοῦ Φεβρουαρίου 1912.

Φίλε Σωτήρη

Ἐλαβα τὸν καινούργιο σου τόμο μὲ τὸ «Γύρο τῶν
 Ὁρῶν» κ' ἔρχομαι νὰ σὲ φχαριστήσω. Μὲ κέντησε
 ὁ πειρασμὸς ἀμέσως ἀμέσως, νὰ ξεφυλλίσω τὸ βιβλίο,
 κλέβοντας λίγες ὥρες ἀπὸ τὴν ἀνήσυχη δουλειὰ τοῦ
 γραφείου μου. Κάτι μοῦ εἶχε μείνει στὴ θύμησή
 μου ἀπὸ τὸ διάδομα τῶν κοματιῶν πὺν τυπωθήκανε
 ἐδῶ κ' ἑπτὰ χρόνια στὸν «Ἀκρίτα» σου. Ὅμως
 τώρα ξανάφερα τὸ ἔργο ἀλάκερο μπροστά μου, καὶ μοῦ
 ἔκαμε ξέχωρη ἐντύπωση ἢ φαντασία πὺν τὸ κινεῖ,
 τὸ πλοῦτος τῆς γλώσσας πὺν τὸ ψυχώνει, ἢ λαϊκὴ
 παράδοση πὺν τὸ γιομίζει.

Δρᾶμα γιὰ νὰ συγκινήσῃ καρδιές δὲν εἶναι. Πιὸ
 πολὺ συγκινεῖ τὴ διάθεσή μας τὴν ποιητικὴ. Εἶναι
 ὄνειρο ποιητικὸ. Κάτι πὺν φεύγει, πὺν πάει, πὺν δὲ
 στέκεται νὰ τὸ ψάξουμε καὶ νὰ τὸ κοιτάξουμε. Πίσω
 ἀπὸ τὶς εἰκόνες κι ἀπὸ τὶς σκηνές νοιώθουμε μιὰ
 κατάνυξη πὺν μόνο σὰν ἀντικρύζουμε τὴν ἴδια τὴ
 φύση γυμνὴ καὶ πρωτόγονη ἀλοτανόμαστε. Τὴν
 ἔσπερινὴ ὄρα τὴ μυστηριώδικη, τῆς νύχτας τὴ γα-
 ληνὴ καὶ μακαρισμένη ἀστροφεγγιά, τῆς χαυρογῆς
 τὶς ἐλπίδες καὶ τὰ χνόφωτα, μᾶς τὰ παρασταίνει
 ὀλοζώντανα μὲσα στὸ χρωματισμένον τοῦ φανταστικοῦ
 πέπλο, μὲ τοὺς μύθους καὶ τὶς παράδοσες πὺν γεν-
 νηθήκανε ἀπὸ τοῦ λαοῦ τὴν ψυχὴ. Κάτι δικό
 σου βάνεις ἀκόμα, χύνεις ἀπὸ τὴ λυρικὴ σου ἀνά-
 δρα μιὰν ὀμορφιὰ στὴ μυθολογία μας, σμίγεις τὸν
 πραγματικὸν κόσμον μὲ τὸν ὄνειρευτό, κ' ἔτσι μπορού-
 με νὰ ποῦμε δημιουργῆς.

Ὁ μῦθος τοῦ ἔργου ἀπλὸς καὶ λιτὸς καθὼς εἶ-
 ναι, μπορούσε νὰ σταθῇ ἀντικείμενον κ' ἑνὸς μόνο
 τραγουδιοῦ. Δὲ θέλω νὰ πῶ μὲ τοῦτο πὺν ὁ ποιητὴς
 πρέπει «ἐξαρχῆς» νὰ βάλῃ δεσμὰ στὴ μπόρεσή του
 καὶ στὴν τεχνολογία του, ὅμως μοῦ φαίνεται πὺν
 θὰ εἶτανε περισσότερο δρᾶμα καὶ λιγώτερο ποίημα,
 ἂν ὁ μῦθος τοῦ εἶχε μιὰ τεχνικὴ ἰσορροπία πὺν τοῦ
 λείπει. Τώρα εἶναι βέβαια ἓνα πλούσιο τραγούδι, μὰ
 λιγώτερον πολὺ δρᾶμα.

Στὴ σκηνή, ἂν μπορῇ νὰ σταθῇ, ὅπως λὲς σὲ
 κάποια σου σημεῖωση, εἶναι ζήτημα, μὲ τὸ σημερινό
 μας κοινό. Ἐνα τέτοιο σκηνικὸ ποίημα μόνο ἀπὸ ἡ-
 θοποιούς πὺν νὰ μπορούνε νὰ τὸ καταλάβουν κι ἀπὸ
 ἀκροατὲς πὺν νὰ νοιώθουν καὶ νὰ ξέρουνε τί πρέπει

και τί μποροῦνε νὰ ζητήσουν ἀπ' αὐτό, θὰ εἶτανε δυνατὸ νὰ παιχτῆ και ν' ἀκουστῆ.

Στὴν Ἀθήνα, στὸν καιρὸ μας τοῦτο, ποὺ εἶναι και κάποιο συνήθειο, δὲν ξέρω τὸ γιατί, ν' ἀρνοῦνται, ἀμέσως, δίχως καμιὰ συζήτηση, τὴν ἀξία ποὺ πρέπει στὰ ἔργα σου, νὰ εἶναι βέβαιος πὼς τὸ καινούργιο σου βιβλίο θὰ περάσῃ ἀπαρατήρητο. Ὅμως αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ σὲ ἀπελπίσῃ. Τὰ λίγα μου τοῦτα λόγια, τὰ πρόχειρα, ἔρχονται νὰ σοῦ ποῦν, πὼς τὸ θάρρος κ' ἡ ὀρμὴ σου, ἔσο νοιώθεις νὰ σοῦ δίνουνε ζωὴ και νὰ σὲ στηρίζουνε στὸ δρόμο σου, εἶναι ἡ καλύτερη ἀνταμοιβὴ γιὰ σένα, ποὺ ἔχεις μὴν ἀστέρητη μέσα σου ποιητικὴ φλέβα, ποὺ ὁ κατοπινὸς καιρὸς ἄς ἐλπίσουμε πὼς θὰ δικαιώσῃ τὸν ἀγῶνα σου γιὰ νὰ τῆ φέρῃς στὸ φῶς. Ἐμεῖς ἀπὸ τώρα, ὅσοι σὲ τιμοῦμε ἢ σὲ κατηγοροῦμε, δὲν μποροῦμε νὰ προδικάσουμε γιὰ τὸ αὔριο. Οἱ περισσότεροι ἀρκούμεστε γιὰ τὴν ὥρα νὰ μὴ σὲ διαβάζουμε. Ρωμαϊκὴ παλιὰ συνήθεια, θὰ πῆς, ποὺ πέρασε, ἀλλοίμονο, και στοὺς νεώτερους.

Γειά σου

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΣΠΗΛΙΟΥ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗ

Ὁ Ραψωδὸς τοῦ Πέτρακα, στὰ διαλογίσματά μου,
Δὲν κρύφτηκε στὴ μαύρη γῆς, τρεῖς πῆχες πιάνει χάμου,
Σὰν τὸ βρισμένο ἄταφο γιὸ τοῦ βασιλιὰ Πριάμου.

Μὰ αὐτὸς πιὸ κι' ἀπ' τὸν Ἐχτορα, στὸ πείσμα τοῦ θανάτου,

Θάρθει καιρὸς νὰ σηκωθεῖ μονάχος του ἀπὸ κάτω,
Στὴν ὁμορφάδα Ἀπόλλωνας και στὴν ἀρματωσιά του.

Παρίσι, Φλεβάρης

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ ἜΡΓΑ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

«Ὁ Ψυχοπατέρας», ὁ «Τρίτος», τὸ «Μυστικὸ τῆς κοντέσσας Βαλέραινας», ἡ «Κωμῶδία τοῦ Θανάτου», «Φωτεινὴ Σάντρη», «Στέλλα Βιολάντη», «Ραχήλ», «Πειρασμὸς», «Ψυχοσάβατο» και «Χερουβείμ». Δέκα ἔργα, σὲ δέκα βιβλιαράκια, θ' ἀρχίσουνε νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὸν ἐρχόμενον Ἀπρίλη, μετὰ τὸ γενικὸ τίτλο «ΘΕΑΤΡΟΝ». Καὶ καθένα, γιὰ τοὺς συνδρομητῆς, θὰ στοιχίζῃ μόνο 80 λεπτά.

Ὅσοι ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστῆς μας θὰ ἤθελαν περισσότερες πληροφορίες, μποροῦνε νὰ γράψουν ἀπευθείας στὸν κ. Γρηγ. Ξενοπούλο, 38 ὁδὸς Εὐριπίδου, και νὰ ζητήσουν τὴν ἀγγελία ποὺ ἔχει ὁλοῦς τοὺς ὄρους τῆς ἐγγραφῆς.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ἰδιοκτήτης: Δ. Π. ΤΑΪΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ἀρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συνδρομὴ χρονιάτικη: Γιὰ τὴν Ἑλλάδα και τὴν Κρήτη δρ. 10. Γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ φρ. χρ. 12,50.—Γιὰ τὶς ἐπαρχίες δεχόμεστε και τρίμηνες συνδρομῆς (ἢ δρ τὴν τριμηνία).—Κανένας δὲ γράφεται συνδρομητῆς ἂν δὲν προπληρώσῃ τὴν συνδρομὴ του.

20 λεπτά τὸ φύλλο. — Τὰ περυσμένα φύλλα πουλιούνται στὸ γραφεῖο μας διπλὴ τιμὴ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κίосκια, και στὶς ἐπαρχίες σ' ὅλα τὰ πραχτορεῖα τῶν Ἑφημερίδων.

ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Τόσον καιρὸ στὸν τόπο μας διοικούμαστε ἐσωτερικὰ χωρὶς κανένα πρόγραμμα, χωρὶς καμμιά καιτεύθυνση· τὰ νομοθετήματα ποὺ βγαίνανε στοῦ ἡλίου τὸ φῶς δὲ συνδεότανε μετὰ μιὰ γενικὴ γραμμὴ κ' ἡ διοίκηση κοντόφταλμη και στενοκέφαλη γινότανε ὄργανο ἀτομικῶ συμφερόντων χωρὶς καμμιά σκέψη γιὰ τὸ γενικώτερο συμφέρο τῶν ἀτόμων μιὰς ὁλόκληρης τάξης. Ὅμως ἕνα πρόγραμμα εἶτανε κοινὸ σὲ ὅλους εἴτε ἀπλοῦς πολίτες εἴτε πολιτικοῦς — και αὐτὸ εἶταν τὸ ἐθνικὸ πρόγραμμά. Φυσικὰ πὼς ἡ ἀνεργατὶστη-πορεία μας δὲν εἶταν δυνατὸ νὰ ξεχαστεῖ και σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο και γι' αὐτὸ τὰ μέσα ποὺ θὰ φτάναμε στὸ σκοπὸ διαλεγότανε χωρὶς καμμιά σοβαρὴ σκέψη και σχεδὸν στὰ κουτουροῦ — μὰ ὅπως-δήποτε, ἡ ἐθνικὴ ἰδέα, οἱ ἐθνικῆς βλέψεις ξεδιάλυναν καθαρὰ και κυριαρχοῦσαν ὅλη μας τὴν πολιτικὴ. Ἀλλοίμονο ὅμως στὸ λαὸ ποὺ δὲν ἔχει παρά μόνο ἐθνικὴ πολιτικὴ, ποὺ δὲ δίνει σημασία παρά μόνο στὶς ἐθνικιστικῆς του τάσεις! Αὐτὸ ἀκριβῶς ἔγινε σὲ μᾶς· ὁ πατριωτισμὸς μᾶς κάτεχε ὁλόκληρους και ξεχείλιζε, δὲν ἄφινε καμμιά ἄλλη σκέψη νὰ γεννηθεῖ μέσα μας και γινότανε στὰ χέρια ἐπιτηδεῖων δημαγωγῶν μέσο τῆς αἰσχροτέρας ἐκμετάλλεψης. Ὁ πατριωτισμὸς μᾶς ἔκανε νὰ προσέχουμε μόνο στὴ στρατιωτικὴ και ναυτικὴ παρασκευὴ και νὰ παραμελοῦμε ὁλότελα, μὴ δίνοντας καμμιά σημασία, τὴν ἐσωτερικὴ ἐξέλιξη τοῦ τόπου, τὴν προ-